

idile i iluzije

mihael kriger

VIDIŠ težak rad uništenja, propast vrste, vidiš odlomke. Gde ostali veličaju formu, ti kažeš: samo ostaci. A čitaš rečnik moći kao knjigu nad knjigama. Kosim slovima piše na tvojim vratima: Ovo je kuća od karata. Ko uđe, biće sahranjen. Vidiš drhtanje pod mojim okom, kad se kunem u istrajnost. Ostaje li vremena da se prihvati trajanje? Ne, samo još besmisao održava istoriju najboljom. Vidiš me onako kako bih želeo sebe da vidim.

REČ JE o ovom potoku, o ovom pužu, o njihovom prosjačenju od kamena do kamena. Reč je o rečima. O dlanu ruke, koja čuva tajnu. O bajci je reč, o budali i njegovom peharu punom snova. Reč je o stvarima u koje moramo verovati, koje svedoče o našoj smrtnosti. Reč je o lepoti, moći, posramljenosti. Reč je o onom, što nema pamćenja: puž ne sumnja u svoj dugi put, potok se obnavlja u proticanju: prevara postaje zakon.

SREĆNA VREMENA, šume se vraćaju a potoci opet lutaju kroz livade, pevajući kao nekada, a snovi rastu jasni u travi, ugaj se, pucketajući, raspada u vatri. Neko secira životinje da bi pronašao uzroke ludila i melanholije, a neko drugi, s debelim znojem na čelu, proverava stare spiskove Gospoda. A neko pita čime se hrani kamenje na zemljastim poljima i deli njihov dremljiv bol pod suncem.

JEZERO TONE u sumrake, koji, teški od kiše, primoravaju predeo da se sakrije. Stvari odahnjuju. Neka otpuče svaka nada, u koju se ovde upuštate, stanite na vrata pakla.

Ni materija, ni oblik, ni utiranje ni trag: nikakva zajednica ne može nadoknaditi izgubljeno. Geni se, svakako, mogu izolovati, promeniti, izbrisati. Zabluda, da postojimo, da smo: dobili, plaši nas.

SLEPI PUTNICI pod palubom: jedu, spavaju, puše, čitaju. Nezamenljiva na dnu rukopisa: smrt. Teška voda, stari led. A besmrtnost? Nje se možemo lišiti. I konačno: stvarnosti, neposredno, promena boja, izlazak sunca: čežnja hrani jezik. Da li je to smisao putovanja? To što, u ovom sanduku, sedimo, pričamo, ločemo? Jedna senka stapa se u drugu, druga obala, onemeli svet.

POSETA TRAGAČA ZA ISTINOM. Čovek ima vremena. Posmatra rublje na konopcu, košulje koje landaraju, smešne pantalone, pritiska svoje debele prste na okno i blago proklinje školsku mudrost. Zlo izmiče tumačenju, kaže, nikad ne gradi kuću, nikad se ne vezuj za svoju domovinu; rečenice ne jamče. Ima ljudi koji se najedu svojih malih istina i postaju sve gojazniji, samo kad sanjaju.

VRLO DALEKO na horizontu gost, odviše mali za svetsku istoriju, odviše neobdaren da se odupre pritisku neba.

MIHAEL KRIGER (Michael Krüger) rođen je 1943. u Vitgendorfu. Živi u Minhenu. Urednik je časopisa "Akzente" i dobitnik raznih bavarških književnih nagrada, kao i nagrade Peter Huchel za 1986. Izdao je više zbirki pesama: Reginapoly, 1976; Diderots Katze (Didrova mačka), 1978; Aus der Ebene (Iz ravnice), 1982; Stimmen (Glasovi), 1983; Die Dronce (Ptica Dodo), 1985; Zoo, 1986 i druge. Pesme iz našeg izbora potiču iz poslednje Krigerove knjige "Idile i iluzije" (Idyllen und Illusionen, 1989).

On bdi. Pokušava da ograniči bezgranično: pomoću knjiga, koje šalje veliki posvećenik. Zaključak prirode postaje krhak, odviše teološki zvuči protivrečje: red umesto želje. On mora da počisti prag koji vodi do znanja, da savlada glad. On tegobno vuče staro u novo, a samo smeran pogled odaje lopova.

POVRATAK kamenju, nežnoj sili, godišnjim dobima, ideja o društvu bez moći je nerimovana fikcija. Sveća dogoreva, gasi se. On je svom životu postavio cilj: bio bi to državni pogreb, a svi gosti na kiši. I slava ponižava, kazao bi sveštenik, i potom, kao Jov, na nosilima do rake, a pokisli gosti moraju da pevaju veliki koral o smislu i postojanju.

POPOT LOVAČKOG PSA, sa liskom što se trza u dahtavoj gubici, tvoj pogled skače preko stranica: vreme, vreme. Gde sve gubi vrednost, raste cena poezije. Ah, staro, rad uzbuđenja, parališuća sila koraka za korakom. No gde je moć imenica koja ti je dodelila mesto? Otvorena vrata ka sredini, ka borbi odrednica i krilatica za teološko žito, bezbožne trice, za idilu, umešenu od voska.

Prevela: Virdžinija Pasku

na vrhu jezika

saša radojčić

O!

o! prerano je puklo jutros jutro. preglasno je ciknula zora. šta sada da reknu pevači, device, slomljene duše: zelenoga je više ili malen je smrtnika broj, kako da ne.

u stvari, možda nevoljan kasnim u preduzeće, umivam krmelj i znoj. možda tišina pada po stolu, ljušti se kao krljušt, kao jezik vreo od bolesti. možda ću uskoro opet držati nož u ruci. viljušku, tragati po džepu. listati drugu knjigu.

a u podne će reći rasprodaja neko je umro sastanak na vrhu jezika.

MAGLA

ova magla ne pripada gotskom romanu ni tarkovskom ni rubljevov. ovo nije sterina magla, gusta kao mleko, u kojoj možeš nestati čitav i čitav izaći na drugoj strani. u nju ne svračaš

kao u biblioteku. grane tu kaplju, prosto pljušti i malter pucketa duž zidova. krovovi stare grlica izbacuje mlade iz gnezda. iz ove magle ne izlaziš kao iz robne kuće ili pekare gde daci kupuju doručak. iz nje uopšte ne izlaziš, to je poznato.

MALA AMERIČKA PESMA

ne, to je neka druga vrsta rastanka, bdenja, puko kušanje samoće. nikakvo iskušenje, udišem miris boje i kuckam o pod, pregradio sam tajne hodnike.

znam, panonija se svodi na prašinu, gde god da kročim, na krpastu paučinu bez ulova, jalovu, na ili — bez izbora. kako su živeli, osmonogi, dok me nije bilo, dok im nisam raspleo pletivo iz obesti? dom podnosi godine: iz starih kaputa kulja naftalin, iz okana svetlo. kad dođeš, otići ću na reku, iz mohača

doneću ti sir, isprazniti ormance, račune neću platiti.

poželim da kažem sve što mislim o vaspitanju, o učenju, o tome kako treba šta. amerike mi je preko glave. telefon je postao klatno, osećanja su užareni vazduh koji gutamo.

DA SI TU

pričao bih ti o tišini, o tome kako se ništa zbivalo nije. ti me ne bi razumeo, trebalo bi da prođu godine pa da naslutiš važnost čutanja, hrabrost koju sam morao imati da se upustim u ništa. pamćenje nas je obojicu nadišlo, da si tu, pričao bih ti priče. ti bi mi pevao.

to je dobar način da se preskoče konvencije. malo bismo se svadali pred okrećenim zidom, ja bih zamišljao da širim ruke i uzlećem, pretvaram se u kometu, a ti bi povratio nestale šumove. dom bismo ispunili zvukom. sa raznih strana bi tizali putnici da vide, da čuju to čudo.

tišina bi, nepovratno izgubivši društvo, paučinom smeškala uglove i čutala sama za sebe.